

Jean Monnet Chair
Uniwersytetu Jagiellońskiego

KONFERENCJA MIĘDZYRZĄDOWA 1996-1997

PODSTAWY PRAWNE

KM 1996-1997: art. N TUE

FAZA PRZYGOTOWAWCZA KM 1996-1997

1. **Grupa Refleksyjna** (2.06. – 5.12.1995 r.): 4 obszary reform ustrojowych:
 - 1.1. Zmiany w systemie instytucjonalnym WE
 - 1.2. Reforma WPZiB
 - 1.3. Wzmocnienie aksjologii UE
 - 1.4. Elastyczna integracja

ZMIANY W SYSTEMIE INSTYTUCJONALNYM WE

1. Rada Unii Europejskiej

1.1. Jednomyślność w sprawach dotyczących art. N TUE i art. O TUE oraz systemu zasobów własnych

1.2 KWG jako reguła, ale ustanowienie wyjątków chroniących ważne interesy narodowe PC

2. Komisja Europejska

2.1. Utrzymanie wyłącznego prawa KE do inicjatywy ustawodawczej

2.2. Zachowanie roli KE jako „strażnika traktatów”

2.3. Uprawnienia wykonawcze KE dzielone z RUE

2.4. Skład kolegium KE:

ZMIANY W SYSTEMIE INSTYTUCJONALNYM WE (C.D.)

2.4.1. Każde PC co najmniej 1 komisarz

2.4.2. Zmniejszenie liczby komisarzy, ale wzmocnienie pozycji przewodniczącego KE (wybierany przez PE na wniosek RE, a następnie mianowany przez PE wraz z całym kolegium KE)

2.4.3. Niektórzy członkowie GRef: wprowadzenie zasady „jeden kraj – jeden komisarz” (ograniczenie liczby komisarzy PC, które dotąd miały po 2 komisarzy)

2.4.4. Inni członkowie GRef: kolegium KE 2 różne kategorie komisarzy: seniorów wyposażonych w prawo głosu i juniorów pozbawionych prawa głosu

ZMIANY W SYSTEMIE INSTYTUCJONALNYM WE (C.D.)

3. Parlament Europejski

3.1. Zwiększenie liczby deputowanych do 700 osób

3.2. Ograniczenie liczby procedur ustawodawczych (współdecydowanie, zgoda i konsultacja)

3.3. Uproszczenie procedury współdecydowania i rozszerzenie zakresu jej stosowania na wszystkie przypadki, w których RUE podejmuje decyzje w trybie KWG

3.4. Wzmocnienie pozycji PN. Winny one otrzymywać w językach narodowych projekty aktów prawnych KE w celu dokonywania ich wstępnej analizy, zanim zajmie się nimi RUE

ZMIANY W SYSTEMIE INSTYTUCJONALNYM WE (C.D.)

4. Trybunał Sprawiedliwości

4.1. Wzmocnienie uprawnień TS w dziedzinie WSiSW

4.2. Przedłużenie kadencji sędziów TS do 9 lat, ale bez możliwości ponownego powołania

5. Trybunał Obrachunkowy i Komitet Regionów

Niektórzy członkowie GRef: TO i KR prawo do ochrony swoich prerogatyw przed TS

ZMIANY W WPZiB

1. Wysoki przedstawiciel ds. WPZiB

1.1. Nominowany przez Radę ds. Ogólnych i umiejscowiony przy SG RUE

1.2. Niektórzy członkowie GRef: WP w KE, co zapewniałoby spójność pomiędzy WPZiB a innymi działaniami zewnętrznymi UE

AKSJOLOGIA

1. Wzmocnienie aksjologii UE

1.1. Włączenie do art. F TUE [art. 6 TUE) zobowiązania PC do przestrzegania wartości UE pod rygorem sankcji, w tym zawieszenia w prawach członka

ELASTYCZNA INTEGRACJA

1. Kryteria elastycznej integracji:
 - 1.1. Winna być realizowana w poszanowaniu i rozwijaniu *acquis communautaire* jako całości oraz w obrębie jednolitych ram instytucjonalnych UE
 - 1.2. Winny ją podejmować PC chcące szybciej realizować cele UE zawarte w traktatach
 - 1.3. Udział w elastycznej integracji winien być zawsze dostępny dla pozostałych PC
2. Większość członków GRef: elastyczna integracja jedynie w filarach międzyrządowych (aby nie podważać spójności jednolitego rynku)

OBRADY KM 1996-1997

1. RE (15-16.12.1995 r.): raport GRef jako podstawa obrad KM.
Obrady KM odbywały się pod auspicjami prezydencji: I, IRL i NL
2. Projekt reformy WPZiB: F i D (luty 1996 r.):
 - 2.1. Rezygnacja z głosowania jednomyślnego
 - 2.2. Wprowadzenie do TUE klauzuli solidarności
 - 2.3. Ustanowienie organu ds. planowania i analiz
 - 2.4. Włączenie do UE misji petersberskich UZE inkorporacja UZE do UE
3. RE w Turynie (29-30.03.1996 r.) przyjęła program prac KM, obejmujący 6 kierunków reform:

OBRADY KM 1996-1997

3.1. Zmiany w systemie instytucjonalnym

3.1.1. Rozszerzenie zakresu stosowania KGW i nowa definicja KWG w RUE

3.1.2. Zmiany w składzie KE

3.1.3. Wzmocnienie PE przez rozszerzenie zakresu stosowania procedury współdecydowania

3.1.4. Zwiększenie uprawnień TS i TO

3.2. Rozszerzenie kompetencji UE w polityce wizowej, azylowej i imigracyjnej

3.3. Zbliżenie UE do obywateli: wzmocnienie aksjologii oraz efektywniejsza walka z bezrobociem

3.4. Zmiany w WPZiB (m.in. uregulowanie relacji między UE a UZE)

OBRADY KM 1996-1997

- 3.5. Lepsze wykorzystanie zasady pomocniczości
- 3.6. Rozważenie możliwości ustanowienia WW
- 4. Prezydencja I: raport przejściowy, który nie rozwiązywał kluczowych zagadnień
- 5. Prezydencja IRL (5.12.1996 r.) - projekt TR:
 - 5.1. Zmiany w systemie instytucjonalnym, w tym m.in. w II filarze UE
 - 5.2. Utworzenie PWBiS w I filarze (polityka wizowa, azylowa i imigracyjna)
 - 5.3. Zwiększenie roli PN w procesie legislacyjnym
 - 5.4. Ustanowienie WW

OBRADY KM 1996-1997

6. Zmiany instytucjonalne, najwięcej uwagi poświęcono RUE, KE i PE

6.1. Rada Unii Europejskiej

6.1.1. W pierwszej fazie obrad wszystkie PC, z wyjątkiem GB i S, poparły rozszerzenie zakresu stosowania KWG, ale później wiele z nich uzależniało swoje ostateczne stanowisko od spełnienia innych warunków

6.1.2. System podwójnej większości. Największe zainteresowanie tą zmianą okazywały D, I, A, DK, B, NL i L. Natomiast F i GB były temu przeciwnie, choć popierały zmianę samego sposobu ważenia głosów. P, IRL, GR, FIN i S sprzeciwiały się jakimkolwiek zmianom w tej dziedzinie

OBRADY KM 1996-1997

6.1.3. Prezydencja NL (24.04.1997 r.) 2 warianty zmian w systemie ważenia głosów i 2 projekty podwójnej większości

- Oba warianty zmian w systemie ważenia głosów faworyzowały duże i średnie PC
- Pierwszy projekt podwójnej większości: 50% liczby głosów w RUE - 60% ludności UE
- Drugi projekt podwójnej większości: głosy ważne, ale KWG powinna pochodzić od co najmniej 60% ludności UE

6.1.4. Ostatecznie prezydencja NL opowiedziała się jedynie za zmianą systemu ważenia głosów

OBRADY KM 1996-1997

6.1.5. Propozycje prezydencji NL w sprawie rozszerzenie zakresu stosowania KWG zostały zablokowane przez D, niezadowolone z odrzucenia ich propozycji podwójnej większości

6.2. Komisja Europejska

6.2.1. Różnice poglądów między PC dotyczyły składu KE. F, D, GB, I i E opowiadały się za ograniczeniem liczby komisarzy, ale same chciały zachować przynajmniej 1 stałe miejsce w KE. Natomiast większość PC, w tym państwa małe, postulowała zachowanie prawa do posiadania 1 komisarza

6.2.2. Podczas prezydencji NL ustalono, że również po rozszerzeniu UE na wschód KE winna się składać z 20 członków, największe zaś PC zrezygnują z jednego ze swoich 2 komisarzy

OBRADY KM 1996-1997

6.2.3. Postanowiono umocnić pozycję przewodniczącego KE (bezpośredni wpływ na wybór komisarzy i zakres ich uprawnień)

6.3. Parlament Europejski

6.3.1. Niemal wszystkie PC opowiadały się za rozszerzeniem zakresu stosowania procedury współdecydowania. Niektóre PC: ograniczenie liczby procedur legislacyjnych do trzech: konsultacji, zgody i współdecydowania

OBRADY KM 1996-1997

6.3.2. F: utworzenie Wysokiej Rady Parlamentarnej złożonej z przedstawicieli PN (po dwóch z każdego PC).

Podstawowym zadaniem WRP miało być monitorowanie zasady pomocniczości.

6.3.3. Ostateczny kompromis: pozycja PE miała ulec wzmocnieniu przez uproszczenie i rozszerzenie zakresu stosowania procedury współdecydowania, zaś maksymalna liczba deputowanych winna wynosić 700 osób

OBRADY KM 1996-1997

7. Aksjologia Unii Europejskiej

7.1. Na wniosek DK uzgodniono włączenie do definicji o obywatelstwie europejskim zastrzeżenia, że obywatelstwo takie jedynie uzupełnia, a nie zastępuje obywatelstwo narodowe

7.2. Wprowadzono do treści art. 6 TUE zobowiązanie PC do przestrzegania wartości UE pod rygorem sankcji

OBRADY KM 1996-1997

8. Reforma II filaru Unii Europejskiej

8.1. Większość PC popierała ustanowienie urzędu wysokiego przedstawiciela ds. WPZiB. NL: przekazanie KE uprawnień w tej dziedzinie i ustanowienie funkcji komisarza ds. WPZiB

8.2. Z inicjatywy F i D przyjęto kompromisowe rozwiązanie w procedurze podejmowania decyzji w II filarze: utrzymanie głosowania jednomyślnego jako zasady oraz wprowadzenie tzw. konstruktywnego wstrzymania się od głosu, jeżeli dana decyzja naruszałaby żywotne interesy narodowe jednego lub kilku PC. Konstruktywne wstrzymanie się od głosu nie mogło jednak hamować samego podjęcia decyzji

OBRADY KM 1996-1997

9. Reforma III filaru Unii Europejskiej

Podczas prezydencji NL uzgodniono ustanowienie w I filarze PWBis oraz przeniesienie tam części dorobku prawnego Schengen

10. Elastyczna integracja

10.1. Pozytywne stanowisko F i D w tej sprawie poparty początkowo jedynie I, B i L

10.2. Pozostałe PC zgłaszały zastrzeżenia. GR: WW przyczyni się do rozbicia jedności UE i ukształtowania się w jej łonie dyrektoriatu najsilniejszych PC. GB: WW jedynie w I filarze, ale pod warunkiem, że nie doprowadzi to do naruszenia zasad jednolitego rynku. Państwa neutralne lub prowadzące politykę neutralności sprzeciwiały się wprowadzeniu WW do II filaru

OBRADY KM 1996-1997

11. Końcowe posiedzenie RE w Amsterdamie (16-18.06.1997 r.) - ostatnie uzgodnienia dotyczące WW:
 - 11.1. Na wniosek GB, GR i A zrezygnowano z wprowadzenia WW do II filaru
 - 11.2. Zgodnie z propozycjami GB i F postanowiono, że decyzje w sprawie nawiązania WW będą podejmowane KWG, ale będzie można się temu sprzeciwić, powołując się na ważny interes narodowy
 - 11.3. Z inicjatywy P uzgodniono, że KE będzie decydowała o wprowadzeniu WW w życie
12. 2.10.1997 r. w Amsterdamie podpisano traktat rewizyjny. Po referendach w IRL i DK w maju 1998 r., a także ratyfikacji w pozostałych PC, wszedł on w życie 1.05.1999 r.